

LÄHI- RETKI- OPAS





Joukkoliikenteellä luontoon Hämeenlinnan kantakaupungin alueella

Tämä pieni vinkkiopas antaa varhaiskasvatukseen ja kouluille sekä kaikille muille asiasta kiinnostuneille vinkkejä, millä julkisella kulkuvälineellä pääsette retkeilemään lähiluontoon ja mihin voisitte lähteä retkelle. Eri kohteisiin voi päästä yllättävän montaa eri kautta julkisilla kulkuneuvoilla. Tähän vinkkivihkoseen on valittu Hämeenlinnan kaupunkialueen hieman isompia ja moniulotteisempia kohteita. Muistakaa, että lapselle tosi merkityksellisiä ovat kuitenkin päiväkodin tai koulun omat lähimetsät ja niiden koloset, piilot, majat ja touhut tutuissa retkipaikoissa.

Varsinkin Ahveniston läheisyyteen pääsee suoraan monella eri bussilla, ja kunhan keskustaan/ rautatieasemalle pääsee, pystyy sieltä vaihtamaan bussia käytännössä mihin vaan. Vaikka tämä vinkkivihkonen keskittyy kantakaupungin alueeseen, niin myös Lammin, Tuuloksen, Hauhon, Kalvolan ja Rengon suunnasta kulkee busseja yllättävänkin hyvin (joistakin suunnista jopa tunnin välein joka arkipäivä). HUOM! Bussiaikatauluihin saattaa tulla muutoksia, tarkistahan vielä etukäteen ajantasaiset aikataulut.

Kaikki tässä vinkkivihossa olevat reitit ovat testattu lapsiryhmien kanssa toimiviksi. Hyviä retkiä! Lähdetään yhdessä ulos oppimaan!

Aulangon alue

Aulangon alue on huikean monipuolin metsäalue aivan kaupungin keskellä. Aulangolta löytyy upeita historiallisia rakennuksia ja mahtavaa luontoa niin lapsille kuin aikuisille kaikkina vuodenaikoina. Aulankojärven toisella puolella on uusi suojelualue, Sibeliusmetsä, joka on nimetty säveltäjämestarin mukaan.

Nuotiopaikat löytyvät ulkoilumajan puolikodalta, tekosaarten puolikodalta ja Kärmeskalliolta (Sibeliusmetsästä järven toiselta puolelta). Kärmes-kallion puuvarasto on mäen päällä ja nuotiopaikka aivan rannassa.

<https://www.luontoon.fi/aulanko>

<https://www.hameenlinna.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/ulkoilu-ja-retkeily/aulangon-ulkoilualue-ja-sibeliuksen-metsa/>

<https://luontoliikuntakeskus.fi/retkipaivat/>

Mahdollisuus on myös tilata valmiita ohjattuja retkipaketteja Aulangon Luontoliikuntakeskukselta (ulkoilumaja).



Aulangon hotellilta metsään

Reittejä hotellilta:

Aulangon ”satulinnalle” ja siitä polkuja pitkin pääsee muun muassa Joutsenlammelle, Metsälammelle, Tuijametsään, näkötornille ja karhuluolalle sekä sieltä ulkoilumajalle, josta voi hypätä bussiin 2U. Aikaa kannattaa varata esim. siten, että on klo 9.02 tai 9.25 bussilla hotellilla ja tähtää esim. kl. 13.20 ulkoilumajalta lähtevään bussiin, jolloin ehtii vielä päiväkodille välipalalle tai koululle koulupäivän päättyessä. Matkaa tuolle esimerkkireitille kertyy hieman polkuvalinnoista riippuen noin 3-4 km.

Aulangon tekosaaret ja rantareitti. Voitte kävellä rantareittiä tekosaarille, jossa puolikota toimii nuotiopaikkana. Mahdollisuus myös varauskotaan (palvelupiste Kastellista lisätietoja). Matkaa kertyy Hugo parkilta rantareittiä pitkin tekosaarille noin 2 km ja suoraan golfkenttien läpi kevyenliikenteenväylää pitkin noin 1 km suuntaansa. Reissuun voi yhdistää vaikkapa kalastusta, vesitutkimusta tai talutusratsastusta Aulangon tallilta (Ratsastusmahdollisuutta kannattaa kysyä suoraan tallilta ja kalastus/pilkkijuttuja sekä vesitutkimusjuttuja Vanajavesikeskuksesta.

<https://www.aulangonratsastuskoulu.fi/q1>

<https://www.vanajavesi.fi/vanajavesikeskus/tekijat/>

Bussit nro 2, 2U kulkevat Aulangolle päin. Aulangon Hotellilla on bussin nro 2 päätepysäkki. Bussit ovat hotellilla joka tunti 2 min yli tasan ja 25 min yli tasan. 2U päätepysäkki on ulkoilumajalla. Molemmilla busseilla lähtö on Visämäestä.

Bussit nro 621, 620 kulkee päivittäin harvakseltaan välillä keskusta-Aulanko-Lepaa-Petäys. Tarkista aikataulut netistä.



Aulangon ulkoilumajalta liikkeelle

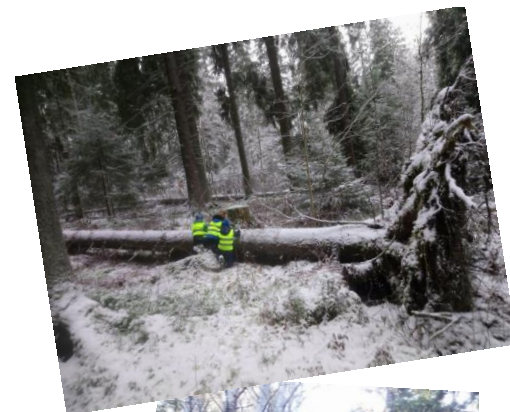
Reittejä ulkoilumajalta:

Ulkoilumajalta patikointi esim. Karhuluolan ja Näkötornin kautta Joutsenlammelle ja Aulangon hotellille, josta bussi nro 2 takaisin päiväkodille (matkaa kertyy noin 3-4 km riippuen mitä kohteita ja mitä reittejä kuljetaan)

5-6-v ja vanhempien lasten kanssa voidaan toteuttaa Aulangon vaellus kävellen Aulangonjärven ympäri. Tämä reitti kulkee ulkoilumajalta kuntorataa pitkin (tai vaihtoehtoisesti polkuja pitkin karhuluolan kautta ja sitten siitä alas kuntoradalle) kohti Kihtersuon uimarantaa, sieltä Kärmeskallion nuotiopaikalle, jossa pitkä ruoka-, lepo- ja leikkitauko. Siitä matka jatkuu merkittyjä polkuja pitkin Aulangon Rauhan ja golfkenttien ohi takaisin ulkoilumajalle. Ulkoilumajalla puolikodalla välipala ja leikit sekä lähtö takaisin bussilla päiväkodille tai sitten siten, että vanhemmat hakevat ulkoilumajalta lapset. Kesto noin 4-5 tuntia (5-8-vuotiaiden ryhmän kanssa), kun mennään rauhassa lapsen ehdoilla ja pidetään kunnon taukoja (esim. lähtö liikkeelle noin klo 9.30, järvi kierretty noin 14.30. Bussiin 15.20 ja takaisin päiväkodille.). Tai sitten tehdä ”puolivaellus” toiseen päähän järveä ja hypätä bussiin nro 1 Saarenpääntien pysäkillä. Koko vaellus on pituudeltaan noin 6 – 7 km, riippuen hieman polkuvalinnoista.

Aivan pienimpienkin kanssa on mukava touhuta ulkoilumajan lähistön metsissä ja rannassa. Kuntorataa ja lähipolkuja voi kulkea myös rattaiden kanssa. Ulkoilumajan vieressä olevalla kodalla tulistella sekä syödä kunnon eväät ja lähteä vaikkapa sitten takaisin päiväkodille klo 11.21 bussilla ja mennä suoraan päivänunille.

Bussin nro 2U päätepysäkki on Aulangon ulkoilumajalla. Bussi kulkee tunnin välein 9.21 → 17.21 asti reittiä Visamäki-Aulanko ulkoilumaja.



Aulangon itä puoli – Kihtersuo

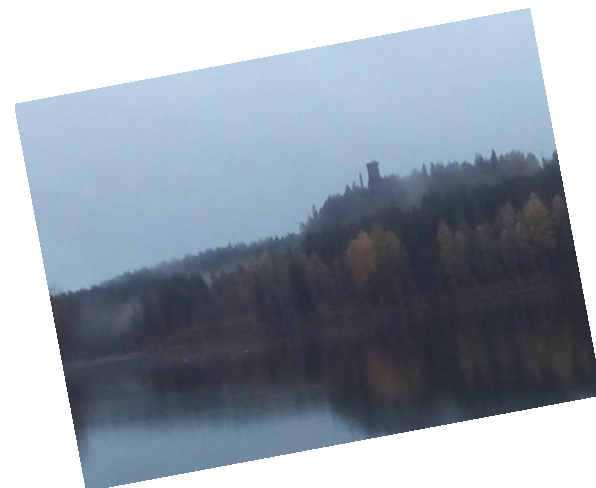
Bussilla nro 13 pääsee Laanittyyn. Bussi kulkee reittiä Laaniitty – Keskusta – Poltinaho – Kankaantaka – Miemala molempiin suuntiin tunnin välein koko päivän.

Laaniityn päätepysäkiltä on noin 700 m kävelymatka Lastusillankatua ja sen päästä polkuja pitkin Aulangon metsien itä-osiin, esim. Mummonmäkeen, joka on aivan upea touhuilupaikka lasten kanssa kaikkina vuodenaikoina (talvella upeat pulkkamäet). Vaihtoehtoisesti liikutaan kävellen Kihtersuon rannalle (n 1,3 km pysäkiltä) ja siitä Aulangon metsiin, kummalle puolelle järveä tahansa tai vaikka järvi ympäri, jonka reitin pituus on noin 6,5 km. Bussin nro 13 päätepysäkiltä Kihtersuolle on matkaa noin 1,1 km Saarenpäänkatua pitkin.

Bussi Nro 1 kyydistä kannattaa hypätä Saarenpäänkadun pysäkillä. Bussi kulkee reittiä Loimalahti – Luolaja – keskusta- Rautatieasema – Kukostensyrjä kerran tunnissa molempiin suuntiin.

Mainio retki on esim. Saarenpäänkadun bussipysäkiltä kävellen Kihtersuon uimarannan kautta Kärmeskallion nuotiopaikalle ja kallioille sekä Sibeliusmetsään ja takaisin. Kärmeskallion nuotiopaikalle matkaa tulee yhteensuuntaan noin 2,1 km pysäkiltä.

Tai sitten vaikkapa Aulangon vaellus koko järven ympäri (n 6,5 km). Pidempi ruokatauko tulee tällöin Aulangon ulkoilumajan puolikodalle. Jos lapsia haetaan ”reissun päältä”, voi hakupaikka olla vaikkapa Kihtersuon uimaranta (huom! uimarannalla ei ole tulipaikkaa). Tai sitten tehdä ”puolivaellus” ja hypätä bussiin nro 2U ulkoilumajalta tai pyytää vanhemmat hakemaan lapsia ulkoilumajan pihalta.



Ahvenisto

Ahveniston alue on toinen Hämeenlinnan upeista isoista metsäalueista, jotka sijaitsevat keskellä kaupunkia. Ahvenistolta löytyy myös mahtavia paikkoja niin historian, geologian kuin luonnon monimuotoisuuden suhteen, niin aikuisille kuin lapsillekin. Luonto on Ahvenistolla hieman erilaista kuin Aulangolla, mutta aivan upeaa. Ahvenistolla on luonnonsuojelualue.

Ahveniston uimarannan leikkipaikan vierestä lähtee myös luontopolku, joka on mainio vaihtoehto tutustua lasten kanssa alueeseen (ei ehkäpä kokonaan kierrettynä, koska on hieman pitkä, mutta osittain ja oiottuna ”mutkia suoriksi”). Alueella on toki niin paljon polkuja ja kuntoilureittejä, että touhua, näkemistä ja tehtävää riittää paljon! Ahvenisto onkin mainio paikka ulkoiluun kaikkina vuodenaikoina.

Ahvenistolla on mukava liikkua myös rattaiden ja kaikkein pienempien kanssa, koska valittavana on myös paljon leveitä ja hyviä kuntoratoja kuljettavaksi.

Olympiapuistossa on puolikota tulistelupaikkana uimarannalla, leikkipaikka sekä WC, joka on auki ainakin keväästä syksyyn. Tutustu Ahveniston luontopolkuoppaaseen, joka löytyy myös verkosta.

<https://www.hameenlinna.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/ulkoilu-ja-retkeily/ahveniston-toimintapuisto-ja-ulkoilualue/>



Ahveniston alueelle kulkee monia eri busseja ja Ahveniston metsiin pääsee montaa eri kautta.

Keskussairaалalta Bussit 1, 3, 11

Pääsee kävellen polkuja pitkin Ahveniston ”monttuun”

Vuorentaka/viisari/marssitie, Bussi 14

Marssitieltä pääsee polkuja tai kuntorataa pitkin Ahveniston luontopolulle ja ”monttuun”

Rinkelinmäki, bussi nro 4

Rinkelinmäeltä pääsee tornitalojen ja jäähallin välistä kuntorataa/polkuja pitkin ”monttuun”

Poltinahon, bussit 1, 3, 4, 11, 13, 14, 16

Poltinahon liikenneympyrältä pääsee kävellen Olympiakadulle ja sieltä Ahveniston poluille. Matkaa Poltiahon liikenneympyrältä Olympiapuiston kyltille tulee noin 700 m ja siitä Ahveniston järven monttuun noin 500 m.

Tarkemmat bussien reitit ja aikataulut osoitteesta:

<https://www.hameenlinna.fi/asuminen-ja-ymparisto/joukkoliikenne/aikataulut-ja-reitit/>



Kaupunginpuisto

Kaupunginpuiston alueeseen saa liitettyä mukavia kohteita vaikkapa linnan tai keskustan museoista, jos haluaa tehdä koko päivän mittaisen reissun keskustaan.

Yli 150-vuotta vanha Kaupunginpuisto on alueena upea niin luonnoltaan, maisemiltaan kuin historialtaan. Mäen päältä löytyy ”laululava” ja rauniot. Siellä on myös upeat paviljongit ja kesäteatterin kahvilakatos, joissa voi vaikkapa evästellä sateen sattuessa. Keväisin rinteillä kasvaa vuokkoja ja muita kevään kukkia paljon. Syksyllä rantareitin ja Kaupunginpuiston mäki herää upeaan väriloistoon monipuolisten lehtipuiden valmistautuessa talven tuloon. Talvella laululavan vieressä on hyvät liukuri- ja pulkkamäet.

Kannattaa tutustua alla olevaan linkkiin. Sieltä löydät paljon kivaa tietoa ”Parkista” ja sen historiasta. Nuotiopaikkaa alueelta ei löydy, lähin on rantareitin varrella rautatiesillan nuotiopaikka toisella puolen järveä rannassa.

<https://www.hameenlinna.fi/asuminen-ja-ymparisto/puistot-ja-metsat/puistojen-esittely/kaupunginpuisto/>



Keskustaan kulkevat melkein kaikki bussit. Esim torilta on rantareittiä Linnanpuiston kautta Kaupunginpuistoon noin 1,5-2,0 km matka, riippuen mihin päin puistoa menee. Matka on varsinkin 5-6-vuotiaille ja koululaisille aivan hyvin käveltävissä oleva, kun vaan varaa aikaa.

Seuraavat bussit tulevat aivan kaupunginpuiston nurkalle:

Bussi nro 12 kulkee tunnin välein välillä Kettumäki – Siiri.

Bussi nro 4 liikkuu joka tunti välillä Tiiriö – Ojoinen – Puistonmäki – Kaupunginpuisto – Ojoinen – Poltinaho – Keskusta – Kutala – Katinen – Katuma – Tarvasmäki.

Bussi nro 17 liikkuu kerran tunnissa, Tiiriö – Mäkelä – Paroinen – Kaupunginpuisto – Keskusta – Rautatieasema

Bussit nro 2, 2U ja 621, 620 Aulangontien varresta Karlbergintien pysäkiltä. Tällöin Kaupunginpuistoon saavutaan ylittäen Vanavesi rautatiesillan kävelysiltaa pitkin ja rantareittiä Kaupunginpuiston mäkeen (noin 1 km).

Kaupunginpuiston retkeen saa yhdistettyä aikatauluista ja bussipysäkeistä riippuen esim. seuraavia vaihtoehtoja:

Bussilla keskustaan ja sieltä kävellen Linnanpuiston ja linnan kautta Kaupunginpuistoon ja takaisin ryhmän tason mukaan ja aikataulun ja määränpään mukaan, joko puiston vierestä bussilla tai sitten keskustasta bussilla.

Bussilla puiston viereen ja kierrokset ja touhut puistossa ja sitten kävely rautatiesillan yli toiselle puolelle rautatiesillan nuotiopaikalle, jossa ruokailu (puistosta nuotiopaikalle noin 1 km). Sitten voi jatkaa matkaa kävellen vaikkapa Karlbergintien pysäkille Aulangontien varteen (matkaa nuotiopaikalta pysäkille noin 500m) ja hypätä siitä bussiin nro 2, 2U tai 621.



Mantereen linnavuori

Mantereen linnavuori sijaitsee Katuman kaupunginosan vieressä. Mantereen linnavuori kuuluu Hämeen linnavuori -ketjuun (kuten esim. Rapola, Tenhola, Aulanko, Palvaanlinna, Kiianlinna, Hakoinen...). Alueella ei ole sen kummemmin opasteita, mutta polkuja menee ylös mäkeen Turengintien varresta ja Katumantien/Turengintien risteyksen tuntumasta. Tien varresta vuoren päälle on matkaa noin 600-800 m, riippuen miltä pysäkiltä lähtee matkaan ja mitä polkuja kulkee.

Vuoren päältä avautuu upeat maisemat Katumajärvelle. Päällä on myös mukava leikkimetsä, riittävän kaukana jyrkänteistä. Vuoren reunamilla on jyrkkiä pudotuksia ja myös suoranaisia jyrkänteitäkin. Ei nuotiopaikkaa, WC tms. palveluja.

<https://www.kaupunkiuutiset.com/jutut/mantereen-linnavuori-tarjoaa-hulppeat-nakymat-22386>

https://www.hamewiki.fi/wiki/Mantereen_linnavuori

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Mantereenlinna>

Bussi nro 4 kulkee joka tunti väliä Tiiriö – Ojoinen – Puistonmäki – kaupunginpuisto – Ojoinen – Poltinaho – Keskusta – Katuma – Tarvasmäki.

Bussi nro 5 kulkee joka tunti, Parolannummi – Parola – Tiiriö – Rinkelinmäki – Keskusta – Katuma – Turenki.

Bussi 10 kulkee tunnin välein aamulla ja iltapäivällä, Turenki – HML keskusta – Parola.

Bussi nro 11 kulkee kerran tunnissa, välillä Loimalahti – Keskusta – rautatieasema – Kutala – Katuma – Äikäälä.



Honkalanrannan lintutorni ja laavu

Honkalanranta on upea yksityisille maille perustettu pieni luonnonsuojelualue Katumajärven länsipäädyssä lähellä Idänpäätä. Alueelle on opastus 10-tien varrelta ennen Ruununmyllyä oikealle. Erittäin hieno kohde viettää aikaa lasten kanssa tarkkaillen lintuja ja eläimiä. Erityisesti lintujen kevät- tai syysmuuton aikaan suositeltava kohde, mutta myös muulloin kiva paikka.

Täällä pystyt käymään pikaisesti aamupäivän reissussa tai viettämään aikaa vaikka enemmänkin.

<https://honkalanranta.wordpress.com/>

Hieno laavu, nuotiopaikka, lintutorni ja pieni luontopolku. (Polttopuita kannattaa varmuudeksi ottaa ainakin muutama klapi, vaikka paikalla on yleensä puita ollut).

Laavun vieressä on ollut kesäisin lampaita laitumella.

Ehdottomasti retken arvoinen paikka, sopii myös pienemmille lapsille. Polut ovat pääosin pitkosista tehtyjä. Paikoitellen pitkosien vieressä saattaa olla reilustikin vettä, jos on ollut pitkään sateita. Latoa ennen lähtee toinen polku ja pitkosia kohti Tavastia golffin aluetta. Kannattaa käydä sekin kävelemässä, sillalle ja takaisin.



Bussi nro 12 kulkee tunnin välein välillä Kettumäki – Keskusta – Siiri. (pysäkiltä laavulle noin 500m)

Bussi 3 kulkee kaksi kertaa tunnissa Loimalahdesta – Harvoilanmäkeen.

Bussi nro 1 pääsee Idänpään S-marketin kulmalle reittiä Loimalahti – Jukola – keskusta – Kukostensyrjä. Bussi kulkee tunnin välein koko päivän molempiin suuntiin.

Bussilla nro 13 pääsee Idänpään S-marketin kulmalle reittiä Laaniitty – Keskusta – Poltinaho – Kankaantaka – Miemala. Bussi kulkee molempiin suuntiin tunnin välein koko päivän.

Bussi nro 700 kulkee reittiä Hauhon keskusta – Eteläinen – Idänpää- HML keskusta arkipäivisin joka tunti (ei iltaisin joka tunti).

Useita eri busseja kulkee hieman eri reittejä myös Lammilta Tuuloksen kautta HML keskusta lähes joka tunti. Tarkista aikataulut netistä.

Busseilta nro 1 ja 13 on S-marketin pysäkiltä noin 600 m kävelymatka 10-tien varren kevyenliikenteenväylää pitkin kohti Tuulosta ja sitten 10-tien yli ja noin 200 m Kahilistontietä pitkin polun alkuun, joka vie Honkalanrantaan. Kokonaismatka pysäkiltä laavulle noin 1,2 km.



Tervaniemen ulkoilualue

Tervaniemen alueella on upeaa metsää leikkiä ja touhuta kaikenikäisten lasten kanssa. Niemen kärjessä on upeita alueita, jossa keväällä on paljon vuokkoja. Alueella voi kulkea merkattua kuntorataa tai polkuja niemen ympäri (nuotiopaikalta niemen ympäri matkaa noin 1,6 km). Uimarannan laiturilla on myös mukava myös vaikkapa narrata kaloja lasten kanssa. Talvella alueella on ollut potkukelkkoja lainassa, retkiluistelurata aurattuna ja hiihtolatuja. Myös napakelkka on ollut rannassa talvisin. Alue soveltuu siis mukavasti talvisenkin retkeilypäivän viettoon.

https://www.hameenlinna.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/ulkoilu-ja-retkeily/tervaniemen_ulkoilualue/

<http://www.hameenvirkistysalueyhdistys.fi/listing/tervaniemen-ja-soininsaaren-ulkoilualue/>

Tervaniemen uimarannalla tulistelupaikkana puolikota, ei muita yleisiä tulipaikkoja alueella. Uimarannan alueelta löytyy myös WC.

Uimarannalla on leikkipaikka ja kivat nurmialueet pelailuun ja touhuiluun.

Bussi nro 3 kulkee kaksi kertaa tunnissa reittiä Loimalahti – Hirsimäki – Keskusta – Harvoilanmäki. (Pysäkiltä noin 400 m nuotiopaikalle)

Bussi nro 1 Kulkee kerran tunnissa reittiä Loimalahti – Luolaja – keskusta – Rautatieasema – Kukostensyrjä. (Pysäkiltä noin 400 m nuotiopaikalle)

Bussi nro 11 Kulkee kerran tunnissa reittiä Loimalahti – Keskusta – rautatieasema – Kutala – Katuma – Äikälä. (Pysäkiltä noin 400 m nuotiopaikalle)

Bussi nro 14 kyydistä kannattaa hypätä joko Nurkkajussinkujan tai Kolkanmäen pysäkillä, jotka ovat noin 800 m Tervaniemen rannasta. Bussi kulkee reittiä Tiiriö – Vuorentaka – Hirsimäki – Loimalahti – Jukola – Keskusta – Rautatieasema joka tunti molempiin suuntiin.



Hattelmalan harjun alue, Rapamäki - Hattelmala

Hattelmalan harjualue ulottuu Rapamäestä aina 10-tielle asti. Alueella on luonnonsuojelualue ja paljon upeaa kasvillisuutta ja paikkoja. Harjulta löytyy mm. pähkinäpensaikkoja, jyrkkiä suppia ja harjumaisemaa.

Hämeen Ilvesreitti polku kulkee harjun päällystää pitkin Rapamäestä Rengontien yli jatkuen siitä eteenpäin Hattelmalan tielle ja sen yli metsien läpi kohti Lapiontietä. Alueeseen liittyy myös Hattelmalantien toisella puolella todella syvä suppa, Karhunlukko ja Kankaantaan kuntorata sekä Mattilan kenttä. Karhunlukossa on myös mainiot pulkkailu- ja liukurimäet talvella. Näköalatasanne jää Hattelmalan harjun päälle menevän autotien varteen. Näköalatasanteella on infotaulu, joka kertoo alueen historiasta ja luonnosta.
<https://www.hamewiki.fi/wiki/Hattelmalanharju>

Jukolan koululta lähtee luontopolku, joka on pituudeltaan 1,1 km. <https://jukolanpolku.wordpress.com/> Linkissä myös alueen kartta ja rastit.

Upeita leikki- ja touhuilupaikkoja pähkinäpensas metsikköineen jää myös Rengontien eteläpuolelle harjulle, jonne Jukolan koulun metsäpolku ei yllä.





Rapamäkeen pääsee **Busseilla nro 3**, (Harvoila – Keskusta – Hirsimäki – Loimalahti) ja **nro 11** (loimalahti – keskusta – Katuma - Äikäälä). Bussista voi jäädä pois esim. vanhan Ahveniston yläkoulun kohdalla. Pysäkiltä kävellen pienimatka Taimistontietä ja sitten Uurtamonpolulle, josta lähtee polku harjun päälle, joka on myös Ilvesreitti.

Bussilla nro 1 pääsee Alaspään tallille Aleksiskiventielle tai Jukolan koulun kohdalle, Aleksis Kiven tielle reittiä Kukostensyrjä – Keskusta – Sairaala – Jukola – Luolaja – Loimalahti. Bussi kulkee tunnin välein koko päivän molempiin suuntiin.

Bussi nro 16 pääsee Rengontien varteen ihan harjun kupeeseen. Bussi lähtee rautatieasemalta klo 8.35 (takaisin rautatieasemalle ensimmäinen lähtee Moreenista vasta klo 13.05 ja siitä tunnin välein).

Bussilla nro 13 pääsee Kankaantaakse Mattilan kentälle. Kyydistä voi hypätä pois myös lähellä moottoritietä harjun kupeessa ja siirtyä siitä suoraan Ilvesreitille ja kulkea sitä pitkin harjulle. (Laaniitty – Keskusta – Poltinaho – Kankaantaka – Miemala). Bussi kulkee molempiin suuntiin tunnin välein koko päivän.

Bussit nro 400/401/402 kulkee Rengosta Luolajan ja Poltinahon kautta HML keskustaan ja takaisin. Tarkista aikataulut netistä.

Alueella ei ole virallisia nuotiopaikkoja eikä WC:tä.

Hattelmalan lintutorni

Hattelmalan järven lintutornille lähtevä polku starttaa Aleksis Kiven tien parkkipaikalta aivan 10-tien tuntumasta. Hattelmalan järvi ja osa sen ympäristöä on luonnonsuojelualue. Järvi tunnetaan alueella hyvänä lintujärvenä. Paikka onkin erityisesti keväällä ja syksyllä lintujen muuton aikoihin upea retkikohde. Parkkipaikalta on vain noin 300 m kävelymatka tornille. Lähellä tornia kuivalla maalla on myös mukavaa metsikköä evästelyyn ja leikkeihin.

Alueella ei ole nuotiopaikkaa eikä WC:tä.

Bussi nro 16 lähtee klo 8.35 rautatieasemalta, keskustaan, poltinaholle, Rengontietä, Moreenin teollisuusalueelle. Taikaisin nro 16 lähtee Moreenista klo 13.05 ja siitä tunnin välein.

Bussi nro 1 kulkee Kukostensyrjä – Keskusta – Sairaala – Jukola – Luolaja – Loimalahti väliä molempiin suuntiin tunnin välein. Alaspään tallin pysäkiltä on noin 1,5 km kävelymatka yhteen suuntaan Aleksis Kiven tien pyörätietä pitkin kohti lintutornin parkkipaikkaa.

Bussi nro 400/401/402 kulkee Rengosta Luolajan ja Poltinahon kautta HML keskustaan. (Alaspään tallilta noin 1,5 km). Tarkista aikataulut netistä

<https://www.facebook.com/pages/Hattelmalanj%C3%A4rven-Lintutorni/777476375638186>



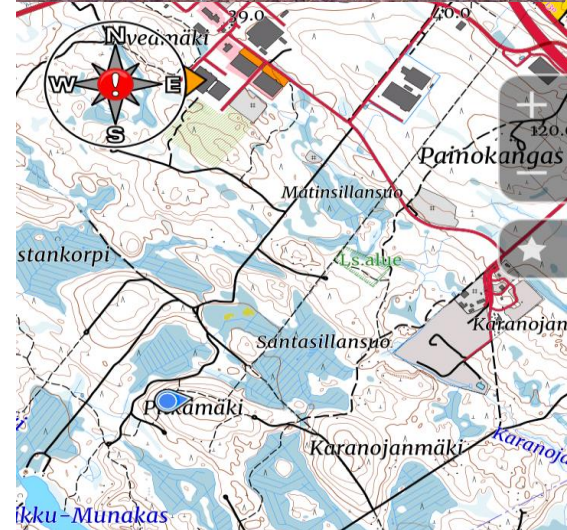
Pitkämäen kota ja nuotiopaikka

Pitkämäen kota sijaitsee Moreenin teollisuusalueelta Itä-portin tien päästä lähtevän metsäautotien varrella Pitkämäessä (metsäautotien alkupäässä on lukittu portti). Kota sijoittuu Ilvesreitin varteen. Matkaa kertyy kävellen Itäportintien bussipysäkiltä/metsätien alusta kodalle metsäautotietä pitkin noin 2,8 km yhteen suuntaan. Paikkaan pystyy pyöräilemään lasten kanssa mainiosti hyvinkin lähelle kotaa. Kota onkin myös mainio pyöräretkikohde lasten kanssa. Kodalle pääsee myös Ilvesreitin polkuja pitkin kävellen Katiskoskelta tai Orsitieltä Etran logistiikka keskuksen läheltä.

Maastoltaan kodan lähistö on mänty kangasmetsää, jossa on lasten kanssa mukava touhuilla ja viettää aikaa vaikka koko päivä.

Kodalla ei ole ollut puuhuoltoa, joten omat polttopuut mukaan, jos nuotiota meinaa pidellä. PuuCee löytyy kodan läheltä (toki ei aivan priima kunnossa, omat wc-paperit kannattaa mukana olla).

Bussi nro 16 lähtee klo 8.35 rautatieasemalta, keskustaan, Poltinaholle, Rengontietä, Moreenin teollisuusalueelle. Takaisin nro 16 lähtee Moreenista klo 13.05 ja siitä tunnin välein.



Linkkejä

Kuten huomaatte, upea ja monipuolinen luonto on aivan meidän takapihallamme. Muistakaamme hyödyntää sitä. Ei muuta kuin ulos oppimaan!

Luontopolkuja ja reittejä löytyy tästä linkistä:

<https://www.hameenlinna.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/ulkoilu-ja-retkeily/ulkoilureitit/luontopolut-ja-oppaat/>

Tulipaikkoja, laavuja löytyy täältä:

<https://www.hameenlinna.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/mokit-laavut-ja-saunat/nuotiokodat-ja-tulipaikat/>

Ja täältä pääsee tiirailemaan tarkemmin bussiaikatauluja:

<https://www.hameenlinna.fi/asuminen-ja-ymparisto/joukkoliikenne/aikataulut-ja-reitit/>

Puhelimeen kannattaa ladata play-kaupasta mainio maanmittauslaitoksen ilmainen karttasovellus GPS paikannuksella ja tiedät aina missä olet. Toinen hyvä sovellus on retkikartta, jonka myös saa play-kaupasta.

<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>

<https://www.retkikartta.fi/>

Ja muistakaahan, että polkupyörät ovat myös lapsiryhmän kanssa erinomainen kulkuväline lähiretkipaikoille.

